Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Вже надходить пора –
коней пустимо ми
На всю силу ненависті й злості.
Це вкраїнська земля,
ми за неї – грудьми,
А ти, враже, прийшов тільки
в гості…
Наталка ПОКЛАД

№ 6 (317)
10 лютого 2011 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

УКРАЇНИ НЕ ВІДДАМО!

ЗВЕРНЕННЯ
Івано-Франківської обласної організації
Народного Комітету захисту України (НКЗУ)

Шановні краяни!

Змушені стверджувати, що на двадцятому році незалежності України державність і українська перспектива знову загрожені. Політичний режим Януковича–Азарова–Литвина–Табачника вважаємо режимом внутрішньої окупації України. Після узурпації влади шляхом конституційного перевороту Партія реґіонів та її сателіти використовують бандитські методи для знищення тих, хто відчуває і називає себе українцем.

Цей режим, реалізовуючи програму «Україна без українців», розпочав широкомасштабний наступ на все українське: освіту (закриваються українські школи в Донбасі, звужується українська складова в навчальних закладах, інформаційній сфері і т. д.), історію, культуру, українські традиції. Репресії проти опозиційних політичних сил, національно-патріотичних, демократичних організацій, незалежних журналістів, письменників стали сьогодні нормою життя в Україні. Попри всі декларації про європейських вибір, демократію і законність діючий режим скеровує країну до кримінально-олігархічної диктатури. Відчуваючи хиткість свого становища і невдоволення народу, яке швидко наростає, влада переслідує все, що може чинити спротив – економічно незалежних підприємців, політиків, політичні та громадські організації, засоби масової інформації, діячів культури, які не продалися Партії реґіонів. Насамперед це стосується націоналістів-патріотів, які стають на захист нації і здатні підняти її на боротьбу.

Нещодавні арешти членів ВО «Тризуб», показове жорстоке побиття народних депутатів у Верховній Раді довели, що діючий режим не дотримується жодних законів і норм права, окрім права сили. Абсурдні й нічим не доведені звинувачення, утримання за ґратами неповнолітніх без повідомлення батьків, катування, відмова у адвокатському захисті, незаконні обшуки і вилучення майна – далеко не повний перелік порушень наших прав і свобод. Розгін майдану підприємців, фактична заборона на мирні мітинги і демонстрації, повернення цензури ЗМІ, максимальне застосування адміністративного ресурсу, в тому числі, щодо українських Церков унеможливлюють конструктивний політичний діалог із владою.

За таких обставин ми стверджуємо:

«Якщо нація хоче вижити, то їй залишається один шлях – революційний!»

«Вони не дають нам жити – ми не дамо їм панувати!»

«України ми не віддамо!»

Затверджено на засіданні
Проводу Івано-Франківського ОО НКЗУ 04.02.2011 р.

За дорученням Проводу
співголова Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

АГІЙ!

ТАКИ ХВОРИЙ!..

«От піти сьогодні в колектив Донецького металургійного заводу або на шахту ім. Засядька, вийти і зробити доповідь українською мовою – вони послухають, а потім думатимуть, що в мера сталося з головою», – зазначив Донецький міський голова Олександр Лук'янченко. А й справді, а що скажуть у Кремлі: ми тобі разом із Президентом України Віктором Януковичем, президентом Росії Дмітрієм Медведєвим та прем'єр-міністром Росії Владіміром Путіним 10 грудня 2010 р. в Москві вручили національну російську премію «Людина року-2010», а ти, дорогой, на украінском?.. Тому, мабуть, і виступають вони могильниками, гробокопачами власної нації, «оптимізуючи» українські школи, Церкви, історію, славних українських героїв, втовкмачуючи громадянам України зневагу до своїх предвічних коренів.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Оголошено конкурс

В Івано-Франківську в рамках тематичного семінару «Планування соціально-економічного розвитку територіальних громад», який проводиться за сприяння Представництва Фонду Ганса Зайделя, відбулася зустріч керуючого справами виконавчого апарату Івано-Франківської обласної ради, кандидата юридичних наук Василя Скрипничука з сільськими, селищними головами області.

В. Скрипничук наголосив на основних проблемах розвитку місцевого самоврядування в Україні загалом й області зокрема, ефективного функціонування місцевого самоврядування, необхідності налагодження тісної взаємодії органів місцевого самоврядування з органами виконавчої влади в області щодо економічного та соціально-економічного розвитку територіальних громад, законодавчого вдосконалення місцевого самоврядування.

В. Скрипничук акцентував увагу сільських, селищних голів на доцільності та важливості їхньої участі в першому обласному конкурсі проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. Як зазначив посадовець, рада і дирекція конкурсу були утворені розпорядженням голови обласної ради Олександра Сича на виконання рішення обласної ради від 4 січня цього року «Про Програму розвитку місцевого самоврядування в Івано-Франківській області на 2011–2015 роки».

На думку В. Скрипничука, практика проведення таких конкурсів дозволить поглибити співпрацю органів місцевого самоврядування, суб'єктів підприємницької діяльності та громадських організацій у розробці й реалізації проектів та програм розвитку місцевого самоврядування.

Положення про перший обласний конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування вміщене на сайті обласної ради.

Будемо здорові

Відкрили денний стаціонар поліклініки Надвірнянської центральної районної лікарні.

На ремонт приміщення були залучені кошти зі спецфонду районного бюджету (близько 120 тис. грн.). Зроблений ремонт стін, заміну вікон, дверей, сантехніки, підлоги, системи опалення та електропостачання. Для потреб населення відділення денного стаціонару має 15 ліжок.

Освятив приміщення віце-декан Надвірнянського деканату УГКЦ о. Ігор Шліхутка. В урочистій церемонії відкриття та перерізання стрічки взяли участь заступник голови районної державної адміністрації Богдана Ковалюк та заступник голови районної ради Іван Степник, які вручили керівникові відділення денного стаціонару Лесі Зінкевич ікону Матері Божої.

Депутате, знай своїх виборців

Відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», рішення обласної ради «Про Єдиний день депутата», з метою зміцнення зв'язків депутатів обласної ради з виборцями та організації їхньої діяльності в адміністративно-територіальних одиницях області розпорядженням голови обласної ради закріплено депутатів обласної ради, обраних по багатомандатному виборчому округу, за адміністративно-територіальними одиницями області. Рекомендовано місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування області сприяти депутатам обласної ради у здійсненні ними своїх повноважень та проведенні зустрічей з виборцями.

Матері-героїні

Указом Президента України «За материнську самовідданість, народження і зразкове виховання дітей, забезпечення умов для всебічного їх розвитку» 99 багатодітним матерям з Івано-Франківщини присвоїли почесне звання «Мати-героїня».

Серед нових прикарпатських героїнь – Оксана Білинець, мати 16-ти дітей з с. Підгір'я Богородчанського району; Марія Никорак з Космача Косівського району, яка виховує 12 дітей; мати 11-ти дітей Катерина Боднар з с. Красна Надвірнянського району та Олена Дзебчук з с. Зелена цього ж району, яка народила та виховує 10 дітей; Стефанія Козак, мати 10-ти дітей з с. Жуків Тлумацького району та багато-багато інших.

Почесне звання України «Мати-героїня» присвоюється жінкам, які народили та виховали до 8-річного віку 5 та більше дітей; створили сприятливі умови для здобуття ними загальної середньої освіти, сприяли розвитку творчих здібностей дітей, готували їх до самостійного життя і праці. Почесне звання передбачає виплату жінкам одноразової грошової винагороди.

Вшануємо великого земляка

11–13 лютого відбудуться ювілейні культурно-мистецькі заходи з нагоди 140-річчя від дня народження Леся Мартовича (1871–1916), українського письменника, громадсько-політичного діяча.

11 лютого відбудеться наукова конференція до 140-річчя Л. Мартовича у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника, вистава молодіжного театру інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника за творами Л. Мартовича.

12 лютого у с. Торговиця відбудеться Свята Літургія, всенародне віче та екскурсія по музею. О 13.00 год. в Будинку культури с. Торговиця буде проведене літературно-мистецьке свято «Не для слави, а для людей».

13 лютого у с. Торговиця змагатимуться сільські команди Городенківського району у турнірі з міні-футболу пам'яті ювіляра та відбудеться вистава молодіжного театру інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника за творами Л. Мартовича.

ДУХОВНЕ

СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

15 лютого – Стрітення Господа нашого Ісуса Христа. Його відзначають на сороковий день після народження Ісуса в пам'ять про те, як Пречиста Діва Марія принесла до Єрусалимського храму маленького Ісуса.

Коли Діва Марія разом із Йосифом принесла Ісуса до храму, їх зустрів там старий Симеон, який чекав зустрічі з Господом уже багато років. Згідно з Євангелієм від Луки, Симеон був праведником, але він таки не повірив у можливість народження Спасителя від Діви Марії. І тоді Дух Святий напророкував йому, що він зможе вмерти лише тоді, коли побачить народження Господа. Це і здійснилося – Симеон міг одержати тепер вічний спокій. Перед смертю старець Симеон сповістив, що Немовля, яке йому нарешті судилося побачити, вийде «на служіння спасіння людей». Звершивши все згідно з законом Господнім, Марія і Йосиф повернулися до Вифлеєму.

Цього дня процесія йде до храму, де всі збираються на Літургію, яка правиться за приписаним порядком з найбільшою урочистістю, наче на Пасху. Дух Богослужби Стрітення є той самий, що й дух Христового Різдва і Богоявлення: прославити Богоявлення на землі, звеличити Христове божество і віддати честь Пречистій Діві Марії як Богоматері. Стихири вечірні і сідални, канон та стихири утрені – це один величний гімн слави в честь Христового Богоявлення, у честь предвічного втілення Бога-Слова та в честь Пресвятої Богородиці.

У церквах цього дня святять воду і свічки. Такі свічки називають «громничими», бо їх ставили перед образами під час грози, щоби захистити людей і худобу від блискавки. Ще свічку давали в руки, як хтось тяжко вмирав, при цьому мовили «Вірую». Коли приходять із церкви в день Стрітення, запалюють «громничу» свічку – «щоби весняна повінь не пошкодила посіви і щоби мороз дерева не побив».

Стрітенською водою кропили худобу, аби була здоровою. Пасічники кропили вулики, аби бджоли велися та роїлися. Стрітенську воду збирали з бурульок і додавали до звичайної води, за повір'ями, така вода цілюща й лікує від багатьох напастей.

У народному побуті Стрітення (Стрічення) здавна сприймається як зустріч зими з весною. Казали, що «в цей день зима весну зустрічає, заморозити її хоче, та сама лиходійка від свого хотіння тільки потіє».

На Стрітення люди уважно стежать за погодою, намагаючись виявити найменші її зміни. З цим пов'язано багато народних прикмет: якщо на Стрітення сніг зранку, буде врожай ранніх зернових, увечері – пізніх; ясна і тиха погода в цей день віщує добрий урожай і роїння бджіл; як на Стрітення тепло й сонячно, то весна буде теплою; як цього дня мороз і похмура погода, буде рання весна; якщо на Стрітення зі стріх капає, весна затягнеться, якщо не капає – весна буде рання і суха; громовиця – скидайте рукавиці, близько весна; як на Стрітення півень нап'ється води з калюжі, то чекайте ще стужі; як на Стрітення відлига, то ще довго буде зима.

Ще народ стежив за бурульками. Як увечері вони короткі – до весни снігу випаде небагато, як довгі – будуть ще рясні заметілі.

Н. Д.

НАВІЯНЕ

ДУХОВНА ЄДНІСТЬ НАЦІЇ – ГАРАНТІЯ СОБОРНОСТІ

Як не прикро, святкування Дня Соборності на двадцятому році незалежності, й те, що ми бачили й почули, не дає відповіді, які ж висновки із попередніх років зробили для себе ті сили, які вважають себе національно-патріотичними, демократичними, і чи зроблять вони ці висновки будь-коли.

Були зрозумілими дії влади, команди В. Януковича, яка послідовна в своїх намірах і хоче об'єднати Україну такою, якою вона є сьогодні, відкинувши духовність, обіцяючи зростаючі соціальні стандарти, всеохопні реформи, дбаючи про непорушну вертикаль влади, говорячи про національні інтереси невідомо якої нації. Ось як сказав про це, зокрема, сам Президент України В. Янукович: «Маємо спільне прагнення жити в мирі й добробуті незалежно від Сходу і Заходу». Головний ідеолог владної команди Г. Герман на «5 каналі» ТБ доповнює: «Цей день, День Злуки, багато сказав нам про настрої суспільства... Ми бачимо єдність у простих людях. Люди не хотіли зла і не пішли до зла... Люди хотіли ПОТІШИТИСЯ...» Зрозуміло, мала б говорити про проблеми української нації, стан етнічних українців, про головну проблему в Україні, **консолідацію української нації в складі етнічних українців, а не якоїсь політичної нації,** створення української більшості в суспільстві де'юре, себто, такої, яка б обирала завжди українську владу незалежно від політичних прапорів, цементувала би дійсну Соборність України...

Лідер «Нашої України» В. Наливайченко фактично повторив висловлене владою бачення проблеми соборності України: «Єдина формула єдності – заможне, успішне життя». Додає відоме всім: освіта, медицина, свобода слова... І ні словом ані В. Наливайченко, ані інші політики не обмовилися про головну проблему соборності. Політичні сили з промовистими назвами «За Україну!», «Собор», «Фронт змін» та їхні лідери, склавши на Контрактовій площі найбільшу карту України, ще раз наголосили, як і В. Янукович, на прагненні територіального об'єднання України, говорячи про єдину політичну націю.

Склалося враження, що владна команда робила все, аби ніхто не згадав, що ж передбачали творці злуки й Акту злуки між ЗУНР і УНР майже сто років по тому, а лідери національно-патріотичних, демократичних сил допомагали владній команді в тому, закриваючи очі на ганебний нинішній стан української «епідемічно хворої» нації, нації, яка «ще має народитися з українською мовою, культурою, душею», нації, оздоровлення і консолідація якої є безумовною передумовою існування соборності української України, а не Малоросії чи іншої держави з вивіскою «Україна», передумовою духовної єдності.

Слава Богу, що про останнє не забули небайдужі українці, які стояли в живих ланцюгах на мосту Патона, у Львові, в Тернополі і в інших містах Західної України. Вони не вийшли потішитися, а своїм прикладом, дією намагалися привернути увагу влади й лідерів до того прикрого факту, що і сьогодні злуки немає, бо розкол України проходить не по Дніпру на Схід і Захід, а по серцях, розуму й душах етнічних українців, спотворених зросійщенням і денаціоналізацією українців, насамперед, на сході, півдні України і в Криму. Спотворених хворобою, яка нині поширюється по всій Україні, бо, за словами В. Вітковського, хворе етнічне тіло української нації породжує стихійну русифікацію і денаціоналізацію, якій за 19 років незалежності протиставити не спромоглися нічого дієвого.

То про яку злуку й соборність мали би говорити в рік двадцятих роковин незалежності, пам'ятаючи слова і думки авторів Акту злуки?! Прикро, що журналісти і вся Україна не звернули уваги на правдиві слова Л. Кучми: «А злуки ж немає і сьогодні!» Бо ж справді, які можуть бути національно-патріотичні, демократичні сили, коли має ще народитися українська нація з українською мовою, культурою, душею і коли ніхто не працює, щоб прискорити те народження?! Чи можна сподіватися на єдність віртуальних сил, особливо, їхніх лідерів?! Чи бачили ми представників цих сил у повсякденній роботі з вирішення головної проблеми соборності? Навіть перед виборами працюють заробітчани за гроші, а не за ідеологію, і серед депутатів рад усіх рівнів більшість не члени партій, а спонсори, які проштовхували грошима партійні списки. Кажуть, зокрема, що у всій Одеській області – 60 членів «Просвіти», а в Миколаївській розшукують і не можуть знайти їх. Так, без сумніву в Києві, на Західній Україні ці сили працюють, але на інших територіях, скоріш за все, доводиться їх розшукувати. То про які ідеї і єдність маємо говорити?!

Нам же, небайдужим українцям, тим, хто стояв у живих ланцюгах зі словами «нехай політики гризуться, а ми залишаємося», залишається сподіватися, що якщо ми на 20-ий рік незалежності перейдемо від слів до діла оздоровлення й консолідації української нації, то зробимо перші кроки до створення української більшості суспільства, яка буде здатною обрати дійсно українську владу з українською опозицією, бо іншій не буде тоді місця на політичній арені. Ось тоді вони, українська влада й українська опозиція, міцно візьмуться за руки в день омріяної авторами Акту злуки, в прийдешній день Соборності української України, а не Малоросії чи іншої держави з вивіскою «Україна».

М. Аркас в «Історії України-Русі» назвав період після Богдана Хмельницького, період розбрату українців, Руїною, наслідки якої для України трагічні. Чи не переживаємо ми сьогодні духовну руїну української справи, чи не втрачаємо незалежність, коли, як стверджує у своїй заяві Патріарх Філарет, є план знищення і української Церкви. Чи не до нас з вами звернені слова Тараса Шевченка: «Схаменіться, недолюди, діти юродиві! Подивіться на рай тихий, на свою країну, полюбіте щирим серцем велику руїну, розкуйтеся, БРАТАЙТЕСЯ... Нема на світі України, немає другого Дніпра». Поки не пізно... Бо, як сказав В. Наливайченко, маємо медаль, на одній стороні якої – шлях у Малоросію, а на іншій – гризня лідерів української справи. То маємо розраховувати на себе, побратими-українці, щоб із такою медаллю не зустрічати день народження неньки України, двадцяті роковини незалежності. І хай нам допомагає Бог!

Леонід ПІНЧУК, *м. Миколаїв*

РУСИФІКАЦІЯ

У ДОНЕЦЬКУ АНТИУКРАЇНСЬКА ВЛАДА ПРОДОВЖУЄ ЛІКВІДАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

«ОПТИМІЗАЦІЯ» ПО-ДОНЕЦЬКИ

За 22 роки в Донецьку відроджено тільки 18 шкіл з українською мовою, а загальна кількість школярів, які навчаються українською мовою у поки що 18 школах з українською мовою та українських класах 64 двомовних шкіл, становить 26,5 відсотка. Решта 71 школа Донецька працює державною мовою Російської Федерації, в яких українська державна мова вивчається як мова національної меншини!!! Тобто влада веде нещадну політичну русифікацію і денаціоналізацію. Але й ці цифри страшенно налякали антиукраїнську владу Партії реґіонів і вони знайшли ще один спосіб боротьби з власним народом. Вони дали команду закривати щойно відроджені українські школи під приводом «оптимізації».

І почали «оптимізацію» з закриття першої школи з українською мовою навчання № 111 в Петровському районі.

Запропонували перевести школярів у російську школу № 100 та двомовну № 101. Цю третю в Донецьку школу в 1995 році допомогла відкрити вся українська громадськість: з Чернівців привезли експонати для обладнання світлиці та український одяг для першого класу; Львівська, Івано-Франківська й Тернопільська області забезпечили школу підручниками.

14 січня батьки 240 учнів, які навчаються українською мовою в 10 класах цієї школи провели акцію протесту, написали заяви в райраду та міськраду. Донецький міський голова Олександр Лук'янченко пообіцяв, що закривати школи будуть тільки після висновків профільної комісії міської ради. Збрехав!

Бо вже 16 січня уже в Будьонівському районі м. Донецька теж **ліквідовують щойно відремонтовану українську школу № 136, в якій навчаються 570 школярів та 52 п'ятирічок. 622 школярів** переводять у російську школу № 120, в якій навчається всього 440 школярів при потужності 1150. Директор школи Тетяна Трусова без жодних документів не дозволила двом класам п'ятирічок провести навчання в 136 школі, а стала посилати дітей без жодного наказу в російську школу № 120. Попередила також три дев'яті класи, що набору в 10-ті класи проводитись у цій школі не буде. Куди йти школярам у десятий клас, невідомо. В цьому мікрорайоні «Заперевальна» є ще тільки 4 школи з російською мовою навчання. Батьки і цієї 136 школи написали свої протести в райво та донецькому міському голові. «Сьогодні, у суботу, у нас повинно було відбутися заняття з майбутніми 52 першокласниками, які написали заяви про навчання дітей українською мовою в українській школі № 136. Ми привели дітей в підготовчий клас, а замість цього нас відправляють в 120 школу, – говорить Тетяна Чілій. – Пропонують писати заяви про вступ дітей до 1 класу російськомовної 120-ої школи. Обіцяють, що зроблять для нас там український клас. Але ми вже були в цій 120-ій і однозначно проти! Нам розповідають, що 120-та дуже хороша, але вона знаходиться за 5 метрів від дороги, не має огорожі, за 6 метрів від школи – ігрові автомати, а за 15 метрів – міський наркодиспансер, який знаходиться, до речі, в дитячому садочку. У школі сильно протікає дах, а крім того, у ній ночами діє сауна. Загалом, авторитет у 120-ої школи жахливий. Тому всі батьки повстали. Наша школа зовсім інша справа – минулого літа бюджет виділив 400 тисяч гривень і був зроблений капітальний ремонт, укріпили фундамент, зроблено повністю новий дах і опалювальна система. У класах за гроші батьків поставили пластикові вікна».

«Нам сказали, що така вказівка райво: не брати дітей у 136-ту школу, – каже Оксана Нечепуренко. – Ми вважаємо, що позбуваючись першокласників і десятикласників, в 136 школі роблять штучний недобір. Розвантажують українську школу, аби заповнити російську. У мене дві дитини. Старший поки ще навчається у другому класі 136-ої школи, а молодший – майбутній першокласник. У класі старшої дитини на наші батьківські 15 тисяч (причому, у нас є чеки) був зроблений ремонт. Ми своїми силами шпалери наклеїли, зробили пластикові вікна, а тепер цю школу звільнять від дітей і комусь подарують! Директор зізналася, що до 2012 року 136-та школа буде закрита цілком. Наших учителів залякують тим, що в Будьонівському районі вони не знайдуть роботу, якщо будуть протестувати. А особисто моя думка – у дітей, які навчаються українською, більше перспектив для продовження освіти. Сама я не знаю української мови. Але хочу, щоб діти розвивалися, і завдяки дітям сама почала вивчати українську мову».

Те, що в часи СССР творила КПСС, сьогодні продовжує Партія реґіонів. Прокремлівська команда Януковича організовує суцільне беззаконня і свавілля, мовний геноцид української нації, порушуючи чинне законодавство та Конституцію України. І нема тому кінця. **Уже 2 лютого почали ліквідовувати Український гуманітарний колеґіум, що в Ворошиловському районі Донецька, який був відкритий 1992 року!!!**

Все це робиться під патронатом голови ДОДА А. Близнюка. Арґументи: в Донецьку в 1990 році навчалось 126 тисяч школярів, а в цьому – всього 65 тисяч. А того факту, що не зважаючи на зменшення кількості школярів кількість школярів, які хочуть навчатись державною мовою збільшилась, ніхто не враховує, а навіть навпаки, ЛІКВІДОВУЮТЬ, У ПЕРШУ ЧЕРГУ, ШКОЛИ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ, ганьблять батьків і дітей, які вимагають виконання Конституції України.

Марія ОЛІЙНИК, *м. Донецьк*

ТАК ДУМАЮ

МОЖЕ, ВОРОГИ РОЗБУДЯТЬ...

На вівтар свободи і справедливості в боротьбі з усіма окупантами на своїй Богом даній землі український народ приніс величезні жертви і страждання. Але найбільше жертв принесли українці в боротьбі з сатанинським підступним злочинцем, так званим большевизмом, який брехнею і підступом окупував Схід України. А опісля терором і голодоморами знекровив українську націю на її чорноземах.

Коли підписувався договір про створення СССР, в якому було записане право «савєтскіх рєспублік» на відокремлення, Ленін до свого щоденника продиктував таке (30.XII.1922 р.): «...дуже природно, що «свобода виходу з союзу», якою ми виправдовуємо себе, виявиться порожнім папірцем, нездатним захистити російських інородців від навали тієї істинно російської людини, великороса, шовініста, по суті, негідника й насильника, яким є типовий російський бюрократ». Отже, таке виправдання марксиста Леніна було підступним і входило в одну ланку брехні з вигаданою ним українізацією на окупованій большевиками Україні.

Ми, старше покоління українців, пам'ятаємо цитату Леніна, яка висіла на видних місцях у вишах України: «Українська незалежна держава неможлива без російського пролетаріату». Коли я ще був студентом, уважно вивчав історію КПСС, шукаючи в творах Леніна причину свого поневолення, але там я знаходив тільки політичну маніпуляцію «вождя пролетаріату». Мені найбільше запам'яталася галаслива боротьба Леніна з т. зв. «ухилом» у бік великоруського шовінізму, коли большевики ще не були при владі. А як захопили владу, забули про імперський шовінізм і нав'язали російському народові громадянську війну, щоб знищити його фізично, матеріально, духовно, морально й загнати в колгоспне рабство. Те саме зробили з поневоленими народами російської імперії. Особливо по-сатанинськи знекровили український народ. Тепер, якщо взяти до уваги тост Сталіна в Кремлі 24 травня 1945 р., піднесений на честь російського народу, то тут уже побачимо не боротьбу з «ухилом», а цілковитий «ухил» у бік того ж таки шовінізму. За словами Сталіна, російський народ за своєю природою – «найвидатніша нація, він є керівною силою серед інших народів СРСР, у нього ясний розум, стійкий характер і терпіння». Звідси видно, що така найновіша сталінська теорія про «найвидатніших» – різновид расистських теорій, який нагадує гітлерівську расову, до якої сталінська найкраще підходить як підступна маніпуляція.

На початку листопада 1947 р. я побачив, як живе цей «найвидатніший» народ у сибірському місті Кемерово, де не було війни, де скупчена найважча промисловість СССР. Навколо міста виднілися лише землянки – житла робітників хімічних заводів та вугільних шахт. У місті жодної інфраструктури, а біля дерев'яних магазинів – величезні черги за чорним глевким хлібом, який продавався за встановленою нормою.

Навесні 1948 р. нас завезли у колгоспи до росіян, яких з центральної Росії для заселення Сибіру заманив ще Столипін. Їм були надані землі – стільки, скільки могли обробити. Багато з них стали великими господарями, за що режим Леніна–Сталіна зробив їх класовими ворогами й завіз у непрохідну тайґу. Вони обробляли в колгоспах тисячі гектарів колись власної землі – орали, сіяли, збирали й ходили голодні та вбогі, бо їхньою працею розпоряджався НКВД, хоч їх і боявся режим.

Дуже боявся сталінський режим втратити Україну, тому так підступно вбивав лідерів національно-визвольного руху: Міхновського, Петлюру, Коновальця, Ребета, Бандеру... Нині сталіністи Росії через маріонетковий уряд Януковича намагаються таким же підступним методом убити пам'ять про героїв України, вбити національну пам'ять в народі України – про його правдиву історію та мову. Така дія ворогів України вже повинна нас усіх, хто вірує в Бога, розбудити до боротьби проти кліки, яка є найбільшим ворогом українського народу.

Степан ПРИЙМА

ТАЛАНТИ

ПЕРЕЛИВИ СТРУН БАНДУРИ І ЧАРІВНІ ГОЛОСИ

Відоме сімейне тріо бандуристок Вівчаренків разом із шанувальниками бандурного мистецтва й української пісні відзначає двадцятилітній ювілей.

А все починалося з далекого 1962 року, коли закохана в музику Галина Саведчук з Угринова прийшла до першої музичної школи опановувати гру на бандурі і вчитися співати так, як співали відомі сестри Байко. Дівчина навіть мріяла, що обов'язково матиме двох дочок і буде їхнє сімейне тріо. Мрії одна по одній збувалися. Закінчила школу, музичне училище, педагогічний інститут, посідала призові місця в конкурсах, виховала чимало бандуристок, створила багато ансамблів бандуристів і в школі в Івано-Франківську, і в Рогатині, і в Тисмениці. Були дуети, було тріо (і не одне), а за той час підростали доньки Зорина і Леся. І ось уже двадцять років накувала зозулька в пісенному житті сімейного тріо, яке є окрасою Народного дому в Угринові, концертів в НД «Просвіта».

З концертами побували не тільки в рідному краї, але й на конкурсах і фестивалях в Києві, Черкасах, Рівному, Львові, а також у Польщі, Франції. Їх двічі делеґували в Лланголен на фестиваль до Англії. Але посольство побоялось відпустити таких професійних співачок та й ще з бандурами.

Кожна учасниця тріо, як намистинка, в родинній справі. Тепер вони не тільки бандуристки, співачки, які одержали вищу освіту. Старша дочка Зорина захистила дисертацію, вона – кандидат мистецтвознавства, всі вони вчителі музики в ДМШ № 1, а ще й матері своїх синочків, добрі господині, вірянки й активні громадські діячки, до того ж, Зорина пише пісні й виступає як вокалістка, має дипломи конкурсів «Червона рута», «Аскольдів глас».

Тільки за останні п'ять років сімейне тріо Вівчаренків виступало на Міжнародному конкурсі співаної поезії ім. Марії Конопніцької (Польща), на різдвяному фестивалі «Коляда на Майзлях», на фестивалі в Криму, на фестинах в обласній «Просвіті», у Вінниці, на фестивалі кобзарського мистецтва «Струни вічності», записали пісні на Львівському Інтернет-радіо і для телефільму «Сталеві струни Боєслава». На свій ювілейний святковий концерт народний колектив, лауреат премій ім. Р. Федоріва і Марійки Підгірянки підготував нову програму з народних пісень, класичних творів, прем'єрні авторські пісні Зорини й Галини, а також дует Павла і Христини Ворох. А також запросили друзів з Києва, Донецька, Харкова, Криму. Підготували багато цікавих сюрпризів для гурманів бандурного мистецтва й гарної пісні.

Великий концертний зал по вулиці Незалежності, 46 порадує затишком, гостинністю, відеозаписами творчого поступу невтомних працівниць на ниві культури. Це буде свято для тріо, всієї родини, рідного родинного Угринова, ДМШ № 1, де засноване тріо й де Галина Михайлівна Вівчаренко працює тридцять три роки. Тут учились її дочки Зорина Валіхновська, Леся Вальнюк, внучок Павло і сюди ж прийдуть меншенькі, бо це – колиска її музичного життя, крила творчості.

Хочеться побажати довгих літ творчого поступу, поповнення в рядах і зрости до родинної капели.

Зорина ФЕРНЕГА

КОНКУРСИ

ЗНАННЯ І ПРАЦЯ – ПЕРЕМОГА

На базі Брошнівського ПЛПЛ був проведений другий етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професії «Кондитер». У конкурсі брали участь переможці першого етапу серед учнів випускних груп. Претендентом на участь у конкурсі Івано-Франківського вищого професійного училища готельного сервісу і туризму стала учениця 2-го курсу **Оксана Рибчак.**

Учасники мали здійснити презентацію закладу, виконати теоретичне завдання з професійно-теоретичної підготовки та практичне завдання в реальних умовах.

Із презентацією нашого училища учениця-учасниця конкурсу справилася на відмінно. А ось у другому турі потрібно було відповісти на 45 тестових завдань для визначення рівня теоретичних знань з професії.

Третій же тест був практичним і проводився в кухні-лабораторії навчального закладу. Він складався із завдань, які включали зовнішній вигляд учнів, організацію робочого місця, приготування й оздоблення бісквітно-кремового торта, дотримання санітарних вимог і правил техніки безпеки.

Оцінювання роботи роботи здійснювали тільки члени журі та оргкомітету.

Й учениця нашого закладу, Оксана Рибчак, набрала максимальну кількість балів і зуміла гідно презентувати професію «Кондитер», зайнявши перше призове місце. З цим і вітаємо нашу вихованку.

В. ШИЙКА,
методист Івано-Франківського ВПУ ГСіТ

ЗОНА ТРИВОГИ

ВІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОЇ ПРОБЛЕМИ НА ДУЗІ «МОСКВА–КИЇВ–ТЕЛЬ-АВІВ»

(Продовження. Поч. у № 1–5)

НЕТЕРПИМІ ДО НЕЛЮДІВ

Руднєв – комісар загону Ковпака, який разом із загонами УПА часто проводив масштабні диверсійні операції проти німців. І коли фронт війни просунувся на Західну Україну, Ковпаку і Руднєву надійшла команда з Москви – воювати проти УПА. Руднєв заперечив: «ми ж із ними разом німців громили». Тоді була дана команда з Москви і Руднєва застрелила його ж радистка. Після війни «загадково» помер і Ковпак. Але з перших днів незалежності й донині на Західній Україні в галичанському місті Яремче стояв, стоїть і буде стояти пам'ятник ковпаківцям, тобто і комісару Руднєву – росіянину, комуністу, Герою Радянського Союзу, а біля підніжжя пам'ятника – квіти. Поїдьте, побачите й переконаєтесь. І для вас побачене стане найліпшим антидотом проти московської брехні. З описаного видно, що в Західній Україні з пошаною ставляться до тих росіян, які були Людьми, і нетерпимо до тих росіян – які були НЕЛЮДАМИ.

В кого мізки є, той розуміє, що якби УПА була в одній упряжці з німцями, то російські партизанські загони Медведєва, Бегми, Брянського, Ковпака, що діяли в лісах Західної України, могли б бути елементарно і дуже швидко знищені або вояками УПА – самостійно, або в спілці з німцями. Третій варіант – УПА могла б їх просто-напросто «здати» німцям, вказавши на місця дислокації російських партизан, які УПА були добре відомі. Бо УПА, разом із червоними партизанами, воювала проти німців. УПА контролювала територію Західної України, воювала в своїх лісах, у своїх селах, на своїй землі, яку знала, як свої п'ять пальців! Тому «здати» німцям могла б запросто, якби УПА була такою, якою її описує Москва.

Ще один міф: «УПА стріляла в спини червоноармійцям». УПА діяла з 1942 по 1956 рік. Червоноармійці визволяли Західну Україну від німців з липня по жовтень 1944 року – лише три місяці. УПА (не плутати з СС «Галичина») ані разу не вступала в бій з Червоною армією. З 42-го по липень 44-го червоноармійців на Західній Україні «ще» не було, з жовтня 44 року до 56-го року «вже» не було.

Коли УПА могла стріляти «в спини»? Коли червоноармійці були вже в Польщі, Чехії, Німеччині? Звідки стріляла? З Говерли? УПА боролася до 44-го – з німцями, після 44-го до 56-го року – з енкаведистами, комуністами, проти експропріації землі, худоби, проти колективізації, проти встановлення комуністичного режиму, воювала за незалежність України!

Якщо ОУН–УПА здійснювала принцип «Смерть жидам і москалям», то чому російська пропаґанда не оперує бодай одним прикладом масового винищення загонами УПА російських сімей, російського населення України за часів німецької окупації, і не лише на території Західної, але й всієї України? Ось вам ще один результат зомбування комуністичними фальшивками всеїдного українського і російського населення, яке не мало історичної пам'яті, бо її заміняли політизованою історією, спочатку – Російської імперії, потім – історією ВКП (б), історією КПРС, а тепер заміняють байками КҐБ СРСР, архіви яких не хочуть передати Україні. Ядвашем теж «погрожував-погрожував» передати Україні матеріали, що підтверджували б знищення євреїв націоналістами, та так їх і не знайшов. Загубились, мабуть?

Взагалі це дуже нерозумно сприймати як правдивий образ будь-кого, якщо цей образ намальований його смертельним ворогом: НКВД, КҐБ, КПРС, що «малювали» історію УПА – були заклятими ворогами УПА!

Президент Росії Медведєв закликав російських учених-істориків дати відсіч фальсифікаторам вітчизняної і світової історії... але цілий ряд питань російської історії зовсім не отримали оцінки в самій Росії і не розглядаються. Наприклад:

Лютнева 1917 року революція – це проґрес для Росії, чи її деґрадація?

Жовтневий переворот 1917 року – це рух російських мас за визволення, чи рух німецьких грошей на знищення Росії?

ВБИЛИ ЧИ ПОМЕРЛИ?

Як був усунений від керівництва Лєнін?

Лєніна і Сталіна, Кірова, Фрунзе та інших провідних більшовиків вбили, чи вони самі померли?

Хто був ініціатором і кому був вигідний масовий терор в СРСР, його дійові особи, де офіційна російська історична і політична оцінка цих подій?

Фізична розправа з есерами, меншовиками, кадетами, духовенством – це подвиг Лєніна–Сталіна, чи їхній злочин?

Войовничий атеїзм в СРСР і нищення храмів – це здобуток чи поразка духовності?

Чи обґрунтовані були чистки в партії?

Не дана оцінка методів і результатів чисток.

Чи виправдані були масові вбивства «кулаків» і винищення їхніх сімей?

Насильницька колективізація – це форма ефективної с/г політики, чи грабунок?

Як Росія оцінює політику «поражения в правах» для політичних опонентів?

Як розцінює репресії проти ЧСВР (членов семей врагов Родіни) і репресії інших людей лише за факт знайомства з «ворогами народу»?

Як оцінюється страта в СРСР 42 тисяч людей за сам факт знайомства з робітниками Німеччини?

Які причини повстання в Тамбовській губернії, які методи (хімічна зброя) і наслідки його придушення?

Кривава боротьба з опортунізмом, ревізіонізмом, уклонізмом, націоналізмом була виправдана, чи то – складова маразму і тваринних інстинктів Сталіна?

Точаться дискусії, ким насправді був Власов, патріотом, чи зрадником, Сталін – генієм, чи геніальним сатрапом? Знищення ним партійних, військових керівників – виправдане, чи ні? Ставити більшовикам пам'ятники, чи зносити, перейменовувати міста та вулиці з іменами більшовицьких лідерів, чи залишити?

Чи винен у цьому народ? Бо був лозунґ «Вся влада – народу», але одночасно, народ – все ж не влада.

Не розсекречено, чи готувався СРСР напасти першим на Німеччину в 41 році (за Резуном).

Так само незрозуміла причина замовчування і не дослідження питання, а чому ж на території самої Росії не було активної партизанської боротьби проти німців і масового партизанського руху, а в Україні – були? Чому російський народ не воював проти німців в партизанських загонах на території Росії?

Чому російські партизани воювали на території України навіть тоді, коли фронт відкотився з її території? А для чого вони переодягалися в форму бійців УПА? Нам це зрозуміло – щоб нищити українське населення, організувати в нього відразу до бійців УПА, а потім побудувати на цьому пропаґанду проти ідеології незалежності! Дивіться, мовляв, що з вами буде, коли Україна стане незалежною, – УПА всіх виріже...

Запитання: у своїй історії росіяни самі й донині розібратися не можуть, чи не хочуть, маючи всі архіви?

Але чому ж тоді для них українська історія цілком «прозора» – ще з інститутської парти, з Історії ВКП (б)? А може, ще й з піонерського чи жовтенятського віку, чи з дитсадка, чи з утроби матері? А чи не через те, що самі її фальсифікували і «формували»?

СПРАВА ДЕРЖАВНОЇ ВАГИ

Ретельне **відбілювання своєї недавньої історії в Росії вважається справою державної ваги** й необхідною умовою морального очищення нації. Але такої ж важливості стоїть завдання – очорнити історію своїх недавніх сателітів по Союзу. Нібито можна очиститися самим, очорнюючи інших. Росіяни – білі й пухнасті, а в українців, литовців, грузинів, що... погана спадковість? Історія СРСР – історія містифікацій і фальсифікацій. І не раз вона переписувалася за часів СРСР черговими переможцями на найвищий пост у Політбюро ЦК КПРС. І якщо сьогодні порівняти нинішню історію Росії і підручники з її історії за часів Сталіна, Хрущова, Брежнєва, то ви побачите наскільки рельєфно вони різняться між собою. То де ж, на якому етапі вона фальсифікувалася? Виявляється, що на всіх. І нинішній етап – не виняток.

Якщо порівняти історію Росії і історії країн – колишніх республік СРСР, то ви побачите, що всі вони «йдуть не в ногу» з історією Росії. Одна російська історія йде самотньо, але в... ногу з собою. Дивно коротка пам'ять у російського керівництва, але я й не думав, що настільки!

Нова історія. Розстріл робітників у Новочеркаську – хто винен? Сумгаїтська трагедія була і хто в ній винен? Розрубані саперними лопатками грузинські голови в Тбіліській трагедії були, чи ні. Хто має рацію, хто винен? Танки на території Вільнюського телецентру й литовці під гусеницями цих танків – теж вигадка західної пропаґанди? Чому це все не описане в історії Росії?

Новітня історія. Немає офіційної російської оцінки ҐКЧП як феномену, немає оцінки і ролі дійових осіб ҐКЧП як для історії, так і долі самої Росії. Розстріл Єльциним Білого дому, чеченські війни. Чим виправдана аґресія Росії на українську територію – на косу Тузла, де офіційна російська оцінка подій, їхня історичне чи політичне трактування? Чи може трактування бути спільним, однозначним і єдиним, тобто українсько-російським? А в Табачника може! «Фата-морґана» єдиної Білорусько-Російської держави, феномен її проектування і крах ідеї – оцінки немає. А чи може бути єдина, узгоджена російсько-білоруська оцінка білорусько-російських газових, нафтових та молочних війн? Вони ж відбулися не двісті років тому, а на очах нинішнього покоління. Я думаю, що кожна зі сторін опише історію згаданих феноменів, виходячи з національних інтересів. А вони різні. Але якби Табачник жив у Білорусі – то теж ратував би за єдиний підручник історії?

СВОЇ – ГЕРОЇ, ЧУЖІ – ВОРОГИ!

Сьогодення. Путін недавно визнав учасників «шпигунського скандалу» в США розвідниками РФ, а ще кілька місяців тому міністр Лавров називав це підлою брехнею.

Росія демонструє «яскраві» приклади боротьби з фальсифікацією власної історії членами своєї ж, російської, команди. І після цього вона нас буде вчити, як правильно писати історію України?

Безсоромності російської влади немає меж. Вся «історія» сучасної Росії стосовно України є брехнею якщо не в кубі, то в квадраті точно. Російські чиновники «ловлять кайф» від успіхів в антиукраїнській пропаґанді і дезінформації українського населення, від штучно розпаленого протистояння в українському суспільстві. А свої успіхи вбачають в утриманні контролю над російськомовним населенням в Україні, контролю над її політичним керівництвом, «кайфують» від застою в економіці України й від придушення патріотичної опозиції. Подвійні стандарти Росії вражають своєю масштабністю. Але, видно, і в наших олігархів, як і в російського керівництва, є довгострокові плани, що передбачають довготривале «дресирування» українського населення на покорі антиукраїнській владі, на розробці «кодексів» зубожіння народу, на демагогії, на штучно створених мовних проблемах, на нищенні демократії, на беззахисності населення перед безчинствами криміналітету й на його успішному «кришуванні» праволомною системою і лівосуддям України. Але це тема для окремого дослідження.

Володимир ПИЛИПЧУК,
народний депутат України
1-го та 2-го скликань

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО

Правління Івано-Франківського обласного і міського об'єднань ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка щиросердечно вітають з 80-річним ювілеєм культурно-громадську діячку, одну з найперших та найактивніших членів обласної «Просвіти», засновницю відродженого Союзу українок, Асоціації колишніх станіславівських гімназистів, «Жіночої громади», Клубу української інтеліґенції ім. Б. Лепкого, який очолює і нині, лауреата премії ім. Марійки Підгірянки

УЛЯНУ СКАЛЬСЬКУ.

Вона народилася в родині священика-просвітянина Любомира Головацького і Наталії Казновської з роду Глібовицьких-Лепких. Після закінчення Коломийської жіночої СШ № 2 вступила на хімфак ЛДУ ім. І. Франка, де навчалася під керівництвом видатного діяча науки, тоді асистента кафедри неорганічної хімії, а згодом – професора Богдана Петра Крип'якевича, всесвітньовідомого кристалохіміка. Після закінчення університету працювала в нафтодобувній промисловості, організувала лабораторію і брала участь у науково-промислових конференціях, дописувала в науково-технічних журналах. 1970 року захистила кандидатську дисертацію. Попри запрошення на високі посади в Москві чи Харкові, працювала керівником лабораторії бурових розчинів в Івано-Франківському відділенні Всесоюзного НДІ бурової техніки, яку сама організувала.

Коли почалися національно-визвольні віяння, працювала в культурно-науковому товаристві «Рух», водночас готувала матеріали до відродження Союзу українок, бо ж ціле життя до війни цим займалася її мама. І перший у Галичині осередок заснувала 4 березня 1990 року. А після обрання депутатом міської ради доклала всіх зусиль для відродження Першої української гімназії, де навчалися колись батько й мати. Це вдалось уже в 1992 році, і з того часу вона працює в опікунській раді цього закладу. Водночас створює Клуб української інтеліґенції, який став потужним осередком культурно-освітнього життя краю, здобув авторитет і визнання.

1999 року разом із професорами Р. Яремійчуком та М. Шереметою заснували Івано-Франківський осередок НТШ. Того ж року, вигравши грант канадського уряду, організували при Клубі ім. Богдана Лепкого видавничу групу «Грань», яка взялася за відродження втраченої за час лихоліття культурно-мистецької спадщини, передусім Богдана Лепкого, твори якого у більшовицьких часописах були суворо заборонені.

Попри брак коштів, які компенсовувала власною пенсією, за десять років підготовлено до друку й видано, здебільшого вперше в Україні, 27 книжок і три ювілейні буклети, підготовлено до друку чотири солідні книги: «Прикарпатська лепкіана», «Шашкевичіана Б. Лепкого», «Слово о полку Ігоревім у перекладах Б. Лепкого». Чекають свого часу потрібні нашій культурі цікаві напрацювання: другий і третій томи мазепіани, твори Василя Пачовського, Марка - Мурави, над виданням яких працює пані Уляна. За подвижницьку працю Уляна Сальська удостоєна найвищої нагороди ВУТ «Просвіта» – «Будівничий України», нагороджена медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям», орденом Княгині Ольги III ступеня, «Шляхетна пані», багатьма грамотами. Вона – лауреат Всеукраїнської премії братів Богдана і Левка Лепких...

Ми горді тим, що наш край і «Просвіта» мають таку громадську діячку. Бажаємо Вам творчого натхнення, доброго здоров'я і многих благословенних літ.

З роси і води!

Правління обласного і Івано-Франківського міського об'єднань ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

СХІД І ЗАХІД – РАЗОМ

І ЩЕМНЕ ВІДЧУТТЯ РОДИНИ

Небесно-смерекові лики Карпат, будиночки, леґенди й оповіді роду, правічна культура праці й відпочинку, особливі люди, напоєні потужними енерґетичними потоками карпатських джерел, різнобарвне гуцульське й лемківське мистецтво... Такою перед 15 учнями Донецької ЗОШ № 89 постала Косівщина – край живодайного спілкування з природою і добрими людьми. Поїздка стала можливою завдяки старанням багатьох людей, бажання й можливості яких зіткала воєдино учитель фізики ДЗОШ № 89 Л. О. Бражник.

Саме невтомна Лариса Олександрівна забезпечила необхідні для районного керівництва стоси паперів, запевнила батьків, що дітям необхідно побувати в краях, які самим своїм духом налаштовують на міфотворення, співпрацювала з товариством «Просвіта».

Поїздку організували напередодні Різдва Христового, тому, напевно, на «кожному порозі і на перевозі» з дітьми був «Бог у дорозі». Програма перебування на Косівщині видалася напрочуд насиченою, ретельно спланованою. Учні мали можливість відвідати туристичні комплекси «Мальовничі Шешори» і «Байка», Музей визвольних змагань, Музей мистецтва та побуту Гуцульщини в Косові, музей Косівського центру дитячої творчості. Спеціально для школярів були влаштовані майстер-класи з народних ремесел (ткацтва, бісероплетіння, вишивок, кераміки, писанкарства, виробів із сиру). Справжнє захоплення відчули учні та їхні вихователі на різдвяному богослужінні в церкві Святого Василія.

Незабутньою стала для учнів екскурсійна мандрівка до Садиби святого Миколая в с. Пістинь. Косівчани вразили донечан релігійністю, відданістю традиціям, доброчинністю.

Слід сказати, що весь час перебування на Косівщині донецькі школярі проживали в родинах косівчан. Мали змогу порівняти ставлення молодшого покоління до старшого, сфери уподобань учнівської молоді різних реґіонів.

Та «казка днів» тривала недовго. Треба повертатися додому. Повернення було щемним. Діти й наставники щиро дякували очільникам міста, родинам, які піклувалися про них, запрошували до себе в гості. Отож не дивуйтеся, коли серед донецьких териконів, оспіваних Володимиром Сосюрою і Павлом Вольвачем, ви зустрінете гурт молоді з Західної України. Схід і Захід – то єдина Україна.

Л. АНТИПОВА,
учитель української мови та літератури ЗОШ № 89, м. Донецьк

МАНДРІВКА ДО ПЕРВНІВ

Уранці 5 січня я потрапив до Івано-Франківська (це був кінцевий пункт маршруту потяга, яким я їхав). Половину дня я згайнував, щоб ознайомитися зі славним містом Івана Франка та з його не менш чудовими мешканцями.

Далі була дорога в Карпати, до гуцульського села Яблуниці, де й поселився у вчителя місцевої школи пана Василя. Прийняли мене надзвичайно гостинно, нагодували з дороги, ознайомили з господарством. Погода видалась чудова: ясно світило сонечко, морозець (градусів із 10) потріскував, рипів білий сніг під ногами. А навкруги – гори, полонини видніються, плаї, ліс – рукою подати, потемнілі від часу гуцульські хати й сучасні ошатні будинки, міні-готелі.

Коли господарі дізналися про мету мого приїзду – побачити і взяти участь у святкуванні Святого вечора та Різдва Христового, то багато розповідали про ці дійства, а також цікавилися, як їх відзначають на Півдні України.

Наступний день, 6 січня (зранку після молитви), був присвячений підготовці до Святого вечора: слід було напекти-наварити не менш як 12 пісних страв, прибрати хату, помитися всім, завершити всі нагальні справи. Тож мені випало принести води з джерела метрів за 150 (хоча в хаті є водогін, що постачається водою з криниці, є гаряча вода від бойлера), розтирати макогоном у макітрі мак, крутити м'ясорубку, палити пічку в бані-сауні, піти по хліб до крамниці тощо. Словом, допомагав, як міг і чим міг. Вітаються люди на вулиці по-Божому: «Слава Ісусу!» Відповідають: «Навіки слава!»

Святковий стіл прикрашала іконка, стародавній хрест і дзвінок, свіча. «До молитви прошу!» – промовив пан Василь і ми, ставши на коліна, помолилися. Потім господар віншував зі святом, зі Святим вечором нас і увесь світ, з побажаннями щастя, добра, здоров'я, усіляких гараздів, зі щирою подякою до Всевишнього. Далі було запрошення пригощатися. За стародавнім звичаєм слід скуштувати усіх 12 страв, щоб бути здоровим протягом усіх 12 наступних місяців. Були тут кутя у великій макітрі як головна страва, з неї і розпочинають Святу вечерю, риба різного приготування, гриби, грибна юшка, узвар, вареники п'яти видів – з грибами, бараболею (як називають тут картоплю), капустою (і навіть з маком, що мені найбільше смакувало).

Почали під вікнами оселі діти ходити, просили дозволу колядувати. Це дітки найближчих сусідів, пояснив господар. Співали добре-таки, урочисто, про Ісуса, про Вифлиєм, про царя Ірода...

Ранок Різдва Христового розпочався з урочистого вітання: «Христос ся рождає!» (або рідше – «Христос народився!»). У відповідь лунало: «Славімо Його!». У нас, на Півдні України, люди переважно не знають, що відповідати на таке привітання.

У селі два храми – греко-католицький та православний Київського Патріархату. Ми пішли до греко-католицького. Всередині храм пишно прибраний, уквітчаний, повсюди ікони, хоругви, навіть дерев'яні стіни розписані. Надзвичайно піднесеною була Служба Божа, українською мовою. Службу справляли два ще молоді панотці. Особливо вражали хорові різдвяні піснеспіви та молитви, що їх виконували всі присутні у храмі, від малого до найстаршого, а хто мав гарний голос, той і голосніше співав. Обличчя людей були радісні й просвітлені.

Після обіду колядники взялися до справи так, що все село дзвеніло, співало, звучало, грало-вигравало, одне слово – колядувало. Першими з колядників я побачив «янголів». Потім ішли кудись колядувати «королі» – троє хлопчиків у білих одежах з коронами на головах та мечами-шаблями в руках. За ними ще троє підлітків у розцяцькованих совєтських шинелях з горбами на спині. Цих я також запитав, кого вони грають. «Жидів граємо, перепрошуємо добродія», – весело відповіли.

І врешті побачив я церковну коляду. У ній беруть участь лише чоловіки. Розповіли мені, що пізніше, під вечір, ходять колядувати й гурти жінок, які також не обминають жодної хати, виспівують біля кожної.

Повертався до Одеси з незабутніми враженнями від Святвечора, Різдва Христового й колядування. У нас на Одещині, на жаль, цього вже не побачиш.

Прекрасно, що багато ентузіастів, просвітян, художніх колективів України відроджують і підтримують народні звичаї та обряди, бо коли втратимо нашу українську культуру, історію, то перестане існувати наш народ і держава Україна. Пам'ятаймо!

Василь ДЯЧЕНКО,
м. Одеса (видрук скорочений)

ВІДГОМІН

СВЯТО ЗЛУКИ У ФЛОРИДІ

Українська громада в південно-західній частині Флориди гідно відзначила Злуку земель України. В Українському осередку ім. св. Андрія в Норт Порті, Флорида після відспівання всіма присутніми американського гімну свято урочисто відкрила голова Громадського комітету Галина Лісничa. Вона коротко розповіла про важливість дати 22 січня 1918 і 1919 років у житті українського народу і в здобутті незалежності Української держави.

Ведуча свята Віра Боднарук представила учасників дійства «22 січня» пера Олени Рузайкини, учительки української мови з Феодосії. Тарас Роман, Аріяна Аллен, Мія Аллен, Ірина Жизномирська і Галина Король виконали вірші Дмитра Павличка, Христини Лисовецької, Олеся Лупія, Олекси Кобеця, Василя Симоненка, Віри Ворскло та Ліни Костенко. Музичні точки, мелодії українських пісень виконували Маркіян Гром'як та Володимир Шпічка.

Фото Віктора Лісничого

Учасники свята – Володимир Шпічка, Мія Аллен, Маркіян Гром'як, Аріяна Аллен

Злучений хор під дириґентурою Люби Інґрем, при супроводі на фортепіяні Ореста Лазора, виконав пісню «Живи, Україно!» та молитву «Боже великий, єдиний». Після подяки учасникам програми всі присутні взявшись за руки на знак злуки всіх земель України в одну суверенну державу, та на знак, що ми одна українська родина, відспівали державний гімн України.

проф. Віра БОДНАРУК, *штат Флорида, США*

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА
ЛЮТИЙ

(Продовження. Поч. у № 5)

18 ЛЮТОГО

155 років від дня народження **Софії Русової** (1856–1940), педагога, громадської діячки, однієї з піонерок українського жіночого руху, почесного члена «Просвіти».

90 років від дня смерті **Івана Попеля** (1850–1921), священика у с. Довгополе, засновника читальні «Просвіти» й «Січей» на Гуцульщині.

19 ЛЮТОГО

Верховна Рада України затвердила Тризуб як Малий герб України (1992).

100 років від дня народження **Богдана Зиновія Гординського** (1911–1995), лікаря-терапевта, дійсного члена НТШ, уродженця м. Коломия.

65 років від дня народження **Анатолія Андрусяка,** вченого, члена-кореспондента Української нафто-газової академії, члена МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, члена Клубу української інтеліґенції ім. Б. Лепкого.

20 ЛЮТОГО

130 років від дня народження **Ярослава Веселовського** (1881–1917), письменника, громадсько-культурного діяча, редактора видань «Просвіти», уродженця с. Молодятин Коломийського району.

21 ЛЮТОГО

Міжнародний день рідної мови.

60 років від дня народження **Олексія Реги,** директора педагогічного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

24 ЛЮТОГО

175 років від дня народження **Порфирія Бажанського** (1836–1920), українського композитора, музикознавця і фольклориста, уродженця с. Белелуя Снятинського району.

100 років від дня народження **Андрія Загоруйка** (1911–1988), викладача Івано-Франківського педінституту (тепер – Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника), члена КПРС з 1944 року. Йому 1966 року за «безпринципне ставлення до проявів націоналізму викладачів В. Мороза і П. Арсенича» оголосили сувору догану, а 1971 року звільнили з роботи. Протестуючи проти русифікації, він перший в Івано-Франківську відмовився від членства у компартії (1980).

25 ЛЮТОГО

140 років від дня народження **Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач)** (1871–1913), української поетеси, перекладачки, громадської діячки, яка бувала на Гуцульщині (1901).

125 років від дня народження **Юрія Нарбута** (1886–1920), українського художника-графіка, педагога.

26 ЛЮТОГО

Заупокійна субота (поминання померлих).

90 років від дня народження **Івана Павлика,** майстра художнього різьблення та інкрустації на дереві, уродженця м. Косів.

60 років від дня народження **Жанни Добряк-Готв'янської,** актриси, заслуженої артистки України (1981), лауреата обласних премій ім. Мирослава Ірчана (1981) та В. Смоляка (2002), уродженки с. Татарів Яремчанської міськради.

28 ЛЮТОГО

110 років від дня народження **Романа Сімовича** (1901–1984), композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, уродженця м. Снятин. У 1939–1941 рр. працював у Станіславі, спочатку в музичній школі, згодом – у музичному училищі.

28 ЛЮТОГО – 6 БЕРЕЗНЯ

Масляниця. Прощенна неділя.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

АНОНС

Завітайте на концерт **лауреатів Всеукраїнських і Міжнародних конкурсів – народного аматорського тріо бандуристок сім'ї Вівчаренків** з нагоди 20-річчя творчої діяльності.

Концерт відбудеться
13 лютого 2011 року
о 16.00
за адресою:
м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 46